



1969

KARSZT-ÉS BARLANGKUTATÁSI TÁJÉKOZTATÓ



A MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT KÖRLEVELE

MEGHÍVÓ A TÁRSULAT RENDEZVÉNYEIRE

A társulati előadóüléseket az ELTE Földrajzi Tanszékének Lóczy termében tartjuk. (Bp. VIII., Kun Béla tér 2. I.em.)

1969. A Stuttgartban lezajlott V. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus résztve-
október 21. vőinek beszámolója.
17 ó 30 p. (diavetítéssel)

TÁRSULATI ÉLET

Társulatunk Vezetősége szeptember 16-án, dr. Láng Sándor elnökletével ülést tartott. Az elnök megemlékezett a július hónapban elhunyt dr. Balogh Ernő kolozsvári professzorról, Társulatunk tiszteleti tagjáról; a Vezetőség egy perces néma felállással rótt le kegyeletét. - Dr. Dénes György főtitkár beszámolt a Társulat MTESZ-be való felvételének előrehaladásáról. Bejelentette, hogy a Társulat újból saját kezelésbe vette és még ez évben megnyitani tervezi a Vár-barlangot. Tájékoztatót adott a Társulat gazdasági helyzetének erősödéséről. Ismertette a Társulat tagságának tagdíj fizetési statisztikáját és ezzel kapcsolatban a csoportok rendezett tagdíju létszámát. - A Vezetőség ezt követően szervezeti és adminisztratív kérdéseket vitatott meg. -

H I R E K

Dr. Koch Sándor Kossuth-díjas egyetemi tanár, Társulatunk Tanácsadó Testületének tagja, tudományos munkában és kiemelkedő eredményekben kivételesen gazdag 50 esztendő után vette át az aranydiplomát.

Társulatunk Elnöksége és tagsága tisztelettel és meleg szeretettel köszönti a jubiláló tudós professzort és szívből kívánja, hogy jó egészségben, szellemi frissességének és al-

kotó erejének teljes birtokában, még igen hosszú időn át gazdagithassa munkásságával a magyar tudományt.

Dr. Markó Lászlót a Veszprémi Vegyipari Egyetem eddigi tanszékvezető docensét, Társulatunk Választmányának tagját, a Művelődésügyi Miniszter tanszékvezető egyetemi tanárrá nevezte ki.

Társulatunk szeretettel köszönti Markó professzort és további munkájához sok sikert és jó egészséget kíván.

A Baranya-megyei Idegenforgalmi Hivatal Barlangkutató csoportja nyári kutatótáborát Vass Béla vezetésével, augusztus 10-24 között rendezte meg Orfűn.

A Vízforrásnál feltárt barlangszakaszban térképezési és fotódokumentációs munkákat végeztünk, majd felújítottuk a megrongálódott függőhidakat.

Folytattuk kutatóknánk mélyítését. Jelenleg 30 m mélységben élénk huzat észlelhető. Sajnos, az omladékos víznyelő sok lassu ácsolási munkát követel. Felderítést végeztünk a Szuadó-völgyben tavaszi táborunk során feltárt Trió-nyelőben. Itt a patak bevezetésével sikerült tisztázni a víz eltűnési helyét. A laza törmelékből fújó huzat ezt a munkahelyet is ígéretessé teszi.

Berényi Üveges István

Az Alba Regia Barlangkutató Csoport ez évi kutatótáborát augusztus 2-18 között tartotta meg a Tési-fennsíkron.

Feltáró munkát folytattunk a Csőszpusztai-barlangban és a I.-14 kataszteri számú nyelőben. A barlangban új részt tártunk fel. Az I.-14-es víznyelőben a régebben ismert omlásveszélyes járatok megkerülésére mélyített kutatóknánkban a tábor végéig kb. 5 m mélységben sikerült lejutni.

Kísérleti méréseket végeztünk a lösztakaró szivárgási viszonyainak vizsgálatára és a Geofizikai Intézet segítségével, a tervezett geoelektromos méréseinkhez szükséges hitelesítési pontokat mértük be.

Kovács András

Barlangkutatóink egy kis csoportja ez év augusztusában tábor szervezett a Kevélyekben.

Ennek során fix pontokat helyeztünk el az Aranylyuk-zsombolyban, a Kálvária domb két barlangjában, valamint az Oszoly és Oszoly-oldal 8 kisebb-nagyobb üregében. E munkálatok kapcsán két, számunkra eddig ismeretlen kb. 20 m hosszú barlangot találtunk.

A tábor második felében az Ezüst-hegy és a Kevély-nyereg több barlangjában rovarcsaládot helyeztünk el.

Az esős idő ellenére táborunk eredményes volt. Szeretnénk még ez évben befejezni a Kevély-csoportok barlangjainak térképezését.

Wehovszky Erzsébet

A Pálvölgyi-kőfejtő déli sziklafalában a turistaszállás keleti sarkától kb. 30 lépésre már régebben ismert hasadék nyílik. A kőfejtőről most készülő kataszteri lapon P. II. sz. - barlang névvel jelöljük.

A barlang nummulitesz mészkőben 130° - 310° és 40° - 220° hasadékok mentén alakult ki. Az Óbudai Szeszgyár Kinizsi Barlangkutató Csoportja által felmért járatainak hossza: 23,5 m. Legmagasabb pontja a bejárat szintje felett +4,0 m, legmélyebb pontja -1,5 m. A barlangnak két bejárata van. Formakincse szegény, kis gömbfülkék, kalcit kristályok találhatók. Kitöltése agyagos kőtörmelék, aktiv vizeknek nyoma nincs.

Vukov Péter

A Ferencvárosi Természetbarát Szövetség Barlangkutató Csoportja szokásos nyári táborát idén is Égerszögön rendezte meg. Az egyik csoport Bártfai Pál vezetésével befejezte az égerszögi Szabadság-barlang több éve tartó részletes felmérését.

A második csoport a Veszettárpás-töbörben lévő munkahelyet mélyítette le 15,5 m mélységig. A feltételezett Teresztenyei-barlangrendszerhez tartozó viznyelő járata ebben a mélységben hézagos omladékos meredeken lefelé halad. A viszonylag nagy üregek és a könnyű bontás biztatónak látszik, az aládacolás azonban nagy gondot okoz.

Horváth János

Ujonnan feltárt kis oldalág a Baradlában

A Baradlában végzett kutatásaim során 1969. augusztus 16-án behatoltam abba a szűk nyílásba, amely a jósvafői bejáratától az Óriások-terme felé haladva a barlang falán feltüntetett 300-as jelzéstől 5 méterre befelé, tehát a bejáratától 305 méterre, bal oldalon, a barlang keleti falában, 1 méterre a járda felett nyílik. Velem volt a kutatómunka során Hetz Ferenc nagyváradi barlangkutató és Kun Miklós a barlangüzem jósvafői villanyszerelője is, aki elmondta, hogy ezen a nyíláson ő korábban Varga Imrével, a barlangüzem másik dolgozójával együtt már bemászott, egy kis terembe jutottak, ahonnan szerrintük bontással talán tovább lehetne jutni.

A bejárat nyílásból egy szűk járaton át kb. 8 métert kuszva 10 méter hosszú, 8 méter széles terembe jutottunk, amely északkelet felé 10 méter hosszú, 5 méter széles lépcsőzetesen emelkedő folyosóban folytatódik, ennek végén egy szűk nyíláson átbujva, kürtőn át, 7 méter hosszú, 5 méter széles terembe ereszkedtünk le. Ebből egy nyíláson keresztül 3 méterrel lejjebb elhelyezkedő kb. 6 m hosszú üregbe lehet lemászni, felfelé pedig szűk kürtő emelkedik, amelybe bontás nélkül akkor nem lehetett behatolni.

Visszatértünk a felszínre és még ugyanaznap délután Hetz Ferenc, valamint Szlovik Attila és Szlovik Lajos a Budapesti Vörös Meteor ott táborozó barlangkutatóinak társaságában, szerszámokkal felszerelve újból leszálltam a barlangba. Az addigi végponton kibontottuk a kürtőt elzáró agyagba ágyazott törmeléket és a kürtőn felkuszva 16 méter hosszú, 10 méter széles, tágas, erősen omladékos terembe jutottunk, melynek mennyezetét hatalmas vető keresztezi.

Az összesen kb. 75 m hosszúságban feltárt új oldalágról vázlatos felmérést készítettünk.

Dr. Dénes György

Külföldi barlangkutatók Magyarországon

Ez év augusztus 23-tól 31-ig a Bécsi Barlangkutató Szövetség 14 fős csoportja tartózkodott hazánkban.

Megtekintették Budapesten a Solymári-, Mátyás-hegyi-, Szemlő-hegyi-barlangokat, a Gelért-hegy hévizes forrásbarlangjait, az Iván-barlangi észlelőállomást és a nemrég feltárt aragonotbarlangot. Jósvalón megtekintették a Vass Imre Kutatóállomást, és a Baradla-barlangot.

A Barlangkutató Bizottság az MTESZ klubjában baráti találkozót szervezett, ahol dr. Láng Sándor elnökünk általános ismertetést adott hazánk karsztvidékeiről, majd dr. Jánossy Dénes összefoglalta a hazai ásatásos barlangkutatás eredményeit.

Társulatunk helyiségében, a nagy számmal megjelent magyar barlangkutatóknak, a vendégek nevében dr. Max Finke adjunktus tartott előadást az ausztriai karsztvidékekről és a Bécsi Barlangkutató Szövetség munkájáról. Az előadást Wilhelm Hartman színes dia-pozitív vetítése egészítette ki.

Cs. Á.

Augusztus hónapban két német barlangkutató csoport is felkereste hazánkat.

Először lipcsei, majd königseei barlangkutatók ismerkedtek az Aggtelek-Jósfavő környéki, valamint a Budapest közelében fekvő barlangokkal.

Amint erről már a Körlevelünk előző számában beszámoltunk a MEAFC Marcel Loubens Barlangkutató Szakosztály nyári táborába olasz és lengyel barlangkutatók vettek részt.

F I G Y E L E M

Felkérjük azokat a kutatócsoportokat, kutatótársakat, akiknek birtokában olyan barlangtérkép, térképrészlet, vázlat van, melyeket kiadványainkban még nem publikáltak és a Dokumentációs Szakbizottságnak sem adtak le, hogy ezekről az anyagaikról a Kartográfiai Szakbizottságot tájékoztassák.

Bármilyen régi, vázlatos, befejezetlen vagy munkában lévő barlangtérképanyagról is kérünk egyszerű értesítést.

Ez tartalmazza: a barlang nevét, hegységnevet, a rajz méretarányát, síkjait: alaprajz, hosszmetesz, keresztmetesz (A.H.K.), anyagát: pausz, fénymásolat, ceruzavázlat, a felmérés idejét, a felmérő csoport és a felmérő nevét.

A Szakbizottság az irodalomban közzétett, intézményeknél és egyes kutatóknál tárolt térképek alapján feltehetően az összes barlangtérképanyag 80-90%-át már összeírta. A teljességet és így a munka értékét csak a kutatótársak segítségével biztosíthatjuk. Értesítést a Társulat címére, a Kartográfiai Szakbizottság részére kérjük.

Reméljük, hogy a még beérkező adatokkal a magyarországi barlangok térképezésének helyzetét hiánytalanul és áttekinthetően tudjuk felmérni.

A térképező munkákat és ezekről az értesítést a Társulat nevében is köszöni a Szpeleokartográfia Szakbizottság.

Horváth János

Értesítjük a tagságot, hogy kis fémjelvény Társulatunk helyiségében 10 Ft-ért ismét kapható.

Kiadja: a Magyar Karszt-és Barlangkutató Társulat Budapest, VI., Gorkij fasor 46-48.

Felelős szerkesztő: Dr. Dénes György és Székely Kinga

Felelős kiadó: dr. Hegedűs Gyula. Készült: 60. "Tempó" Ksz. (Msz.)